

Vstupná správa

Analýza rozpočtového procesu

Mesto Gelnica

Obsah

Úvodná informácia	3
Dôvody vzniku vstupnej správy	3
Základné informácie o programovom rozpočtovaní.....	5
Fakty a čísla o meste	6
Analýza rozpočtového procesu.....	7
Analýza príjmov a výdavkov rozpočtu mesta.....	7
Existencia regulačného rámca	8
Strategický rozmer v rozpočtovom procese	10
Rozpočtový proces a zodpovednosti.....	17
Organizačná štruktúra.....	15
Záver a plán práce.....	21
Príloha 1 - zoznam odkazov na webe.....	17
Príloha 2 – kontakty na účastníkov projektu za subjekt samosprávy	Chyba! Záložka nie je definovaná.

Úvodná informácia

Dôvody vzniku vstupnej správy

Vstupná správa sa realizuje ako jeden z výstupov projektu Ministerstva financií SR s názvom *Projekt pilotnej implementácie programového rozpočtovania (s dôrazom na využitie strategického plánovania) pre zvýšenie efektívnosti vynakladania verejných zdrojov a účinnosti dosahovania cieľov na úrovni samosprávy* (ďalej len „projekt“).

Cieľom projektu je prostredníctvom programových štruktúr formulovaných v pilotných subjektoch úspešne implementovať programové rozpočtovanie v miestnej a regionálnej územnej samospráve pre návrhy rozpočtov na roky 2009 – 2011.

Výber pilotných subjektov samospráv podliehal kritériu rôznej veľkosti zapojených subjektov a kritériu geografickej polohy v rámci územia SR tak, aby boli výstupy projektu v budúcnosti dostupné pre ďalšie subjekty miestnej a regionálnej územnej samosprávy.

Počet pilotných subjektov zapojených do projektu predstavuje spolu v 30 subjektoch samosprávy, pričom ich rozloženie je nasledovné:

Subjekt samosprávy	Počet
VÚC	3
Krajské mesto	3
Okresné mesto	13
Obec	11
Spolu	30

Jedným z **okresných miest**, ktoré sa zapojili do projektu, je aj **mesto Gelnica**.

Cieľom vstupnej správy je preskúmať rozpočtový proces **mesta Gelnica** najmä z hľadiska:

- a) príjmov a výdavkov rozpočtu v časovom rade;
- b) existencie regulačného rámca;
- c) existencie strategického rozmeru v rozpočtovom procese a jeho uplatňovania;
- d) procesu prípravy rozpočtu, realizácie rozpočtu, jeho úprav, monitorovania a hodnotenia;
- e) existencie organizačnej štruktúry úradu vo vzťahu k tvorbe programovej štruktúry a definovaniu zodpovednosti;
- f) úloh jednotlivých subjektov v rámci územnej samosprávy (útvary, rozpočtové a príspevkové organizácie, zastupiteľstvo a pod.) na rozpočtovom procese.

Vstupná správa agreguje analytické hľadisko a súčasne tak slúži ako:

- i) podklad pre individuálny prístup v rámci implementácie projektu a
- ii) východiskový bod pre tvorbu záverečnej správy projektu.

Základné informácie o programovom rozpočtovaní

V posledných desaťročiach začali mnohé krajiny Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj v rámci verejnej správy intenzívne využívať nástroje, ako strategické plánovanie, meranie a porovnávanie výkonnosti, riadenie či rozpočtovanie orientované na výkonnosť - na Slovensku označované ako programové rozpočtovanie.

Na úrovni ústrednej štátnej správy sa systém programového rozpočtovania v plnej miere zaviedol v roku 2004, počnúc ktorým rozpočtové kapitoly predkladajú svoje rozpočty aj v programovej štruktúre s cieľom zdôrazniť priority vlády vo forme zámerov a merateľných cieľov a tým aj prezentovať úspešnosť jednotlivých ministerstiev pri napĺňaní vládneho programu, ale aj ďalších úloh, ktoré im stanovuje napríklad národná alebo EÚ legislatíva.

Od roku 2009 sa „povinnosť“ pripravovať tzv. programové rozpočty vzťahuje aj na jednotlivé subjekty samosprávy - teda obce, mestá a vyššie územné celky. Znamená to, že rozpočty územnej samosprávy pre roky 2009-2011 už budú obsahovať údaje o zámeroch a cieľoch samospráv, čím sa podstatne zvýši informačná hodnota týchto dokumentov a súčasne sa implementujú základy pre plánovanie výdavkov v strednodobom časovom horizonte s možnosťou konfrontovať plány samosprávy so skutočnosťou, t.j. prezentovať v rozpočtoch ciele (výkonnosť samosprávy) a monitorovať ich dosahovanie.

Programové rozpočtovanie je systém založený na plánovaní úloh a aktivít subjektov samosprávy v nadväznosti na ich priority a alokovanie disponibilných rozpočtových zdrojov do programov, s dôrazom na výsledky a efektívnosť vynakladania rozpočtových prostriedkov.

Inými slovami, programové rozpočtovanie je systém plánovania, rozpočtovania a hodnotenia, ktorý kladie dôraz na vzťah medzi verejnými rozpočtovými zdrojmi (rozpočet samosprávy) a očakávanými (plánovanými) výstupmi a výsledkami realizovaných činností, ktoré sú financované z rozpočtu subjektu samosprávy. Zavedenie programového rozpočtovania na úrovni samosprávy však neznamená rušenie platnej štruktúry a obsahu rozpočtov územnej samosprávy podľa zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Fakty a čísla o meste

Názov subjektu	Gelnica
Okres	Gelnica
Kraj	Košický
Počet obyvateľov	6 164 ¹

¹ Údaje sú k 30.09.2007.

Analýza rozpočtového procesu

Analýza príjmov a výdavkov rozpočtu mesta

Tabuľka 1: Prehľad príjmov a výdavkov rozpočtu mesta v časovom rade

Rok	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	v tis. SKK	v tis. SKK	v tis. SKK	v tis. SKK	v tis. SKK	v tis. SKK	v tis. SKK
Príjmy spolu	70 795	135 360	159 192	150 853	112 209	90 571	91 358
Výdavky spolu	67 980	122 246	145 529	150 526	112 209	90 571	91 358
Rozpočtové saldo	2 815	13 114	13 663	327	0	0	0

Mestské zastupiteľstvo v zmysle platnej legislatívy schvaľuje po ukončení kalendárneho roka záverečný účet mesta, ktorý obsahuje základné informácie o hospodárení mesta, plnení schváleného rozpočtu mesta a informácie o hospodárení fondov a rozpočtových organizácií v správe mesta. Záverečný účet predkladá primátorka po prerokovaní vo finančnej komisii na schválenie mestskému zastupiteľstvu. O vývoji finančnej situácie a hospodárení mesta v predchádzajúcich rokoch vypovedajú vybrané údaje a ukazovatele zo záverečných účtov za rok 2004 až rok 2007.

Rozpočtové saldo od roku 2004 do roku 2007 je prebytkové. V roku 2005 a 2006 bol prudký nárast príjmov, spôsobený odpredajom dlhodobého hmotného majetku mesta a získaním grantov zo štrukturálnych fondov. Rozpočet mesta v roku 2007 vykazuje známky nižšieho prebytku oproti predchádzajúcim rokom z dôvodu končiacich projektov samosprávy.

Mesto v rokoch 2008 – 2010 neplánuje v rozpočte s príjmami z predaja dlhodobého majetku a tento nezahŕňa ani príjmy z grantov.

Existencia regulačného rámca

Gelnica svoj rozpočtový proces riadi v súlade so **Zásadami hospodárenia s finančnými prostriedkami**. Zásady hospodárenia s finančnými prostriedkami predstavujú jediný dokument, ktorý v samospráve upravuje rozpočtový proces mesta a organizácií zriadených mestom.

Zásady hospodárenia s finančnými prostriedkami mesta Gelnica upravujú v súlade s platnou právnou úpravou postavenie, funkciu a proces tvorby rozpočtu mesta Gelnica. Zásady ustanovujú pravidlá hospodárenia s rozpočtovými prostriedkami, kontrolu ich dodržiavania a finančné vzťahy rozpočtu mesta k právnickým a fyzickým osobám. Ďalej upravujú pravidlá hospodárenia fondov mesta Gelnica. Tieto zásady upravujú aj podmienky a zásady hospodárenia rozpočtových organizácií a príspevkovej organizácie mesta Gelnica.

Zásady hospodárenia s finančnými prostriedkami mesta Gelnica **neobsahujú harmonogram rozpočtového procesu**.

Príprava rozpočtu v meste Gelnica prebieha od septembra pod vedením primátorky mesta za aktívnej koordinácie finančného oddelenia. Schvaľovanie rozpočtu sa realizuje po kompletizácii predložených návrhov z jednotlivých oddelení a organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti, v komisiách mestského zastupiteľstva a v mestskom zastupiteľstve.

Tabuľka 2: Zhrnutie kapitoly

	áno	nie
Existencia regulačného rámca rozpočtového procesu	x	
Existencia rozpočtového harmonogramu		x

Strategický rozmer v rozpočtovom procese

Mesto Gelnica má podrobne vypracovanú všeobecnú stratégiu rozvoja mesta v **Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Gelnica na roky 2007 – 2013**. Obsah dokumentu je **využiteľný pri tvorbe programového rozpočtu. Pri tvorbe súčasného rozpočtu bol čiastočne využívaný**, ale z hľadiska východísk pre programový rozpočet je nutné podotknúť, že zámery a ciele budú musieť byť upravené vzhľadom na nekompatibilitu s požiadavkami metodiky MF SR.

ANALÝZA PRVKOV PROGRAMOVÉHO ROZPOČTOVANIA/STRATEGICKÉHO PLÁNOVANIA:

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Gelnica na roky 2007 – 2013 je strednodobý strategický plánovací dokument mesta na roky 2007 – 2013. Obsahuje analýzu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta, vytyčuje strategické ciele mesta a priority jeho rozvoja a bude slúžiť ako nástroj na realizáciu rozvojových príležitostí. Program bol spracovaný v súlade so zákonom Národnej rady Slovenskej republiky č.503/2001 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja. Súčasťou Programu je aj návrh jeho administratívneho a finančného zabezpečenia.

Nasledujúca časť **prezentuje vybrané časti PHSR**, potenciálne využiteľné pri tvorbe základných prvkov programového rozpočtovania (vízia, poslanie, zámery, ciele).

Poslanie mesta

Hlavnou úlohou mesta Gelnica v procese napĺňania strategických cieľov definovaných v Programe je vytváranie priaznivých podmienok pre všetky komunálne a súkromné iniciatívy smerujúce k naplneniu predstáv občanov o živote v meste. Samosprávne orgány mesta Gelnica budú vytvárať dobré podmienky pre naplnenie individuálnych potrieb všetkých jednotlivcov s využitím vlastného ľudského a tvorivého potenciálu občanov mesta.

Vízia mesta

Vízia mesta ako rámcová predstava o meste odráža záujmy a predstavy občanov, rôznych záujmových skupín, združení, hospodárskych subjektov a inštitúcií pôsobiacich

na území mesta. Je métou, ku ktorej smerujú všetky strategické ciele a plány, ktoré sú vytýčené v Programe.

„Mesto Gelnica bude moderným centrom dynamicky sa rozvíjajúceho regiónu v malebnom prostredí údolia rieky Hnilec. Bude mestom, ktoré je tolerantné k životnému prostrediu a chráni a rozvíja bohaté prírodné a kultúrne dedičstvo. Svojou geografickou polohou v zajatí Hnileckej doliny bude atraktívnym mestom pre svojich obyvateľov, ale i jedinečným miestom pre všetkých návštevníkov, ktorí v meste nájdu priateľské prostredie pre život i podnikanie s dostatkom pracovných príležitostí. Gelnica bude čisté a bezpečné miesto pre spokojných a šťastných obyvateľov, ktorí budú mať možnosť celoživotne sa vzdelávať a tráviť voľný čas rôznorodými športovými a kultúrnymi aktivitami. Bude mestom, ktoré bude súčasťou rozvinutej informačnej spoločnosti a regionálnym centrom integrovaným do spoločnej Európy. Bude mestom slobodných občanov, ktoré bude rešpektovať ich názory pri realizácii cieľov trvalo udržateľného rozvoja v prospech kvality ich života“.

Dlhodobé rozvojové zámery mesta

Dlhodobé rozvojové zámery mesta predstavujú kľúčové tézy pri naplňaní „vízie“ mesta. Ich formulácia vychádza zo všeobecne platných princípov, čo vylučuje ich závislosť na politickej štruktúre orgánov samosprávy mesta, a teda sú pre mestské zastupiteľstvo určujúce bez ohľadu na politickú príslušnosť.

Hlavnými dlhodobými rozvojovými zámermi mesta sú:

1. *Komplexný a trvalo udržateľný rozvoj,*
2. *Zvýšenie atraktivity mesta pre potenciálnych zamestnávateľov,*
3. *Naplňanie strategických zámerov mesta so zreteľom na možné dopady na životné prostredie.*

Globálny cieľ

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Gelnica na roky 2007 – 2013 má zadaný nasledujúci globálny cieľ:

„Vytváranie priaznivých podmienok pre všetky komunálne a súkromné iniciatívy smerujúce k naplneniu predstáv občanov v meste“.

Špecifické ciele:

- *Špecifický cieľ 1: Ochrana prírody a životného prostredia.*
- *Špecifický cieľ 2: Trvalo zvyšovať kvalitu vzdelávania, sociálnych služieb a podporovať znižovanie nezamestnanosti.*
- *Špecifický cieľ 3: Zvyšovanie kvality a kvantity technickej infraštruktúry.*
- *Špecifický cieľ 4: Vytvárať podmienky pre vznik nových a rozvoj existujúcich podnikov*
- *Špecifický cieľ 5: Prehlbovanie spolupráce s občanmi mesta a zvyšovanie kvality poskytovaných služieb*

Tabuľka 3: Zhrnutie kapitoly

	áno	nie	čiastočne
Existencia strategických dokumentov	x		
Existencia vízie	x		
Využitelnosť vízie pre projekt	x		
Existencia zámerov	x		
Využitelnosť zámerov pre projekt			x
Existencia cieľov	x		
Využitelnosť cieľov pre projekt			x
Existencia merateľných ukazovateľov		x	
Využitelnosť merateľných ukazovateľov pre projekt		x	

Rozpočtový proces² a zodpovednosti

Rozpočtový proces prebieha v Gelnici na základe odskúšanej praxe. Samospráva nemá spracovaný presný rozpočtový harmonogram.

Rozpočtového procesu sa zúčastňujú tieto subjekty:

1. Primátorka
2. Mestský úrad
3. Hlavný kontrolór
4. Komisie Mestského zastupiteľstva
5. Mestské zastupiteľstvo

Úlohy účastníkov rozpočtového procesu

Na rozpočtovom procese samosprávy sa zúčastňujú jednotlivé subjekty takto:

Primátorka mesta začína riadiť práce a činnosti súvisiace s prípravou a tvorbou návrhu rozpočtu a jeho prípadných úprav a zmien za aktívnej koordinácie finančného oddelenia koncom tretieho kvartálu. Tvorby rozpočtu sa zúčastňujú všetky oddelenia MsÚ, Komisie mestského zastupiteľstva, Hlavný kontrolór, Mestské zastupiteľstvo. Konečnú verziu rozpočtu predkladá na schválenie finančnej komisií MsZ a Mestskému zastupiteľstvu.

Mestský úrad vytvára organizačné a materiálne – technické podmienky nevyhnutné k tvorbe návrhu rozpočtu mesta na príslušný rok. Jednotlivé oddelenia Mestského úradu zabezpečujú prípravu odborných podkladov potrebných na správne a úplne vypracovanie rozpočtu mesta. Finančné oddelenie spracováva konečnú verziu návrhu rozpočtu na základe podkladových materiálov z jednotlivých oddelení a organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta a tento predkladá na schválenie.

Hlavný kontrolór vypracováva stanoviská k návrhu rozpočtu a k jeho zmenám pred schválením v mestskom zastupiteľstve, kontroluje plnenie príjmov a výdavkov mesta,

² Rozpočtový proces = príprava rozpočtu, realizácia rozpočtu, úpravy, monitorovanie a hodnotenie.

kontroluje hospodárenie s finančnými prostriedkami mesta a hospodárenie s prostriedkami, poskytnutými rozpočtovým a príspevkovým organizáciám.

Komisie Mestského zastupiteľstva (MsZ) sústreďujú v rámci svojej pôsobnosti požiadavky na čerpanie rozpočtu od obyvateľov mesta, právnických a fyzických osôb. Tieto požiadavky posúdia a vybraté priority predkladajú finančnému oddeleniu na zapracovanie do návrhu rozpočtu.

Mestské zastupiteľstvo schvaľuje rozpočet mesta a jeho zmeny, kontroluje jeho čerpanie a schvaľuje záverečný účet.

Mesto po schválení rozpočtu vykonáva rozpis rozpočtu na rozpočtové organizácie a príspevkové organizácie vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti.

Mesto hospodári podľa schváleného rozpočtu a počas roka **kontroluje hospodárenie** s rozpočtovými prostriedkami. **Primátorka mesta polročne predkladá MsZ správu o plnení rozpočtu.**

V prípade potreby, mesto na základe vývoja hospodárenia vykonáva **zmeny vo svojom rozpočte**, najmä zvýšenie vlastných príjmov alebo zníženie výdavkov s cieľom zabezpečiť vyrovnanosť bežného rozpočtu ku koncu rozpočtového roka. **Zmeny rozpočtu schvaľuje MsZ** s výnimkou účelovo určených prostriedkov poskytnutých zo štátneho rozpočtu.

Tabuľka 4: Zhrnutie kapitoly

	áno	nie	čiastočne
Existencia zámerov, cieľov, ukazovateľov v rozpočte		x	
Uplatňovanie strategického rámca v rozpočtovom procese	x		
Existencia jasných úloh v rozpočtovom procese	x		
Existencia jasných zodpovedností v rozpočtovom procese	x		
Existencia jasných termínov v rozpočtovom procese		x	
Existencia monitorovania rozpočtu aj z hľadiska iného ako finančného		x	
Existencia hodnotenia rozpočtu aj z hľadiska iného ako finančného		x	

Organizačná štruktúra

Organizačná štruktúra Mestského úradu Gelnica je nasledovná:

Primátorka mesta: Anna Nemčíková

Oddelenia:

1. zástupca primátorky
2. sekretariát primátorky
3. oddelenie kultúry
4. oddelenie správy majetku a rozvoja mesta
5. finančné oddelenie
6. oddelenie výstavby, ochrany životného prostredia a stavebného poriadku
7. organizačno – správne oddelenie (v tom aj matrika)
8. oddelenie – Banické múzeum Gelnica – organizačná zložka Mestského úradu
9. Mestská polícia – organizačná zložka Mestského úradu
10. Mestský hasičský zbor - organizačná zložka Mestského úradu

Rozpočtové organizácie zriadené mestom Gelnica

11. Základná škola – Grundschule, Hlavná 121, Gelnica
12. Základná umelecká škola, Lutherovo námestie 1, Gelnica

Príspevkové organizácie zriadené mestom Gelnica

13. Technické služby mesta Gelnica, Hnilecká 2, Gelnica

Organizácie založené mestom

- Gelnické lesy, s.r.o.
- Správa domov, s.r.o.

Záver a plán práce

V meste Gelnica je rozpočtový proces riadený Zásadami hospodárenia s finančnými prostriedkami, ktoré však neobsahujú rozpočtový harmonogram.

V rámci projektu sa okrem prípravy štandardných výstupov projektu zameriame na precizovanie Zásad z hľadiska definovania úloh a zodpovedností a prípravu rozpočtového harmonogramu.

Príloha 1 - zoznam odkazov na webe

1. Web mesta:

<http://www.gelnica.sk/>

Príloha 2 – kontakty na účastníkov projektu za subjekt samosprávy

Útvar	Zamestnanci (mená)	Vedúci útvaru (meno)	Telefón	Mobil	Email
Primátorka		Anna Nemčíková	053 / 4814 102	0911 907 731 0915 907 731	primatorka@gelnica.sk
Zástupca primátorky		MUDr. Ľubomír Ševčík	053 / 4814 100	0905 814 621	
Podateľňa	Silvia Kakalejčíková	Anna Nemčíková	053 / 4814 128		podatelna@gelnica.sk
Sekretariát primátorky	Adriana Henelová	Anna Nemčíková	053 / 4821 294	0905 814 178	sekretariat@gelnica.sk
Oddelenie správy majetku a rozvoja mesta	Simona Muránska – referent Ing. Martina Smoradová – referent Miriam Macejková – referent Marcela Nagyová – pokladňa	Ing. Anna Tomagová	053 / 4814 114 Kl. 114 Kl. 113 Kl. 113 Kl. 120	0902 912 835 0915 907 733 0902 912 831	tomagova@gelnica.sk msu.muranska@gelnica.sk smoradova.martina@gelnica.sk macejkova@gelnica.sk pokladna@gelnica.sk
Finančné oddelenie	Ing. Zuzana Kleinová – ref.škoolstva	Ing. Mária Jendruchová	053 /4814 104, 106 Kl. 104, 106	0915 907 732 0902 912 832	financne@gelnica.sk financne.kleinova@gelnica.sk

	Bernadeta Frankovičová – účtovník Darina Hannelová – PaM Anna Vargová – účtovník Ján Jendruch – daň z nehnuteľnosti		Kl. 105 Kl. 105 Kl. 105 Kl. 122	0905 975 586	frankovicova@gelnica.sk darina.hannelova@gelnica.sk vargova.financne@gelnica.sk jano@gelnica.sk
Oddelenie výstavby, ochrany životného prostredia a stavebného poriadku	Jaroslav Tohol – referent Diana Pisáková – popl. za kom.odpad Svetlana Kuchtová – re.pre overovanie Viera Tokarčíková – staveb.úrad Ing. Jana Kolbaská – stav.úrad	Ing. Jozef Kubovčík	053 / 4814 116, 126 Kl. 116, 126 Kl. 126 Kl. 125 Kl. 110 Kl. 110	0915 907 735 0902 912 830 0905 975 586	vystavba@gelnica.sk pisakova.ov@gelnica.sk kuchtova.ov@gelnica.sk tokarcikova.vystavba@gelnica.sk kolbaska.vystavba@gelnica.sk
Organizačno – správne oddelenie	Jana Gomoryová – matrika Miroslav Hannel – vodič, údržbár Slavomír Gomory – sociálny prac. Mária Šimoňáková	Tatiana Toholová	053 / 4814 109, 108	0915 907 734 0902 912 837 0905 664 886	toholova.os@gelnica.sk matrika@gelnica.sk
Oddelenie kultúry	Martina Jovanová – TIK Radovan Gánovský – referent	Mária Bindasová	053 / 4814 127	0915 338 933	tik-gelnica@gelnica.sk

	Katarína Lorincová – ref. Knižnica Božena Gregová – ref. knižnica		053 / 4821 236		kniznica@gelnica.sk
Oddelenie – Banícke múzeum Gelnica		Darina Demková	053 / 4821 468		
Kontrolór		Mgr. Štefan Michalov	053 / 4814 112		